Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Perjantai 22.5.2026 klo 9.00—11.30 ja 12.00—13.00

Läsnä
puheenjohtaja Krista Kiuru sd (4, 5, 6) (3 osittain)
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Aki Lindén sd (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain) (tilapäinen pj. 1, 2 ja 3 osittain)
jäsen Kim Berg sd (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Maaret Castrén kok (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Bella Forsgrén vihr (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Hilkka Kemppi kesk (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Ville Merinen sd (1, 2, 4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Päivi Räsänen kd (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Oskari Valtola kok (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Ville Väyrynen kok (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Henrik Wickström r (4, 5, 6) (3 osittain)
varajäsen Noora Fagerström kok (3 osittain)
varajäsen Kaisa Garedew ps (3 osittain)
varajäsen Mari Kaunistola kok (3 osittain)
varajäsen Jari Koskela ps (4, 5, 6) (3 osittain)
varajäsen Milla Lahdenperä kok (3 osittain)
varajäsen Hanna Laine-Nousimaa sd (4, 5, 6) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 5 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027—2030
Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2026 vp
Lisäselvitys VNS 3/2026 vp StV 21.05.2026 valtiovarainministeriö Asiantuntijalausunto

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2027—2030 A 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset lausuntoluonnokseen:

Ed. Pekonen ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävästä mielipiteestä 4 ilmenevä teksti. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Forsgrén ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävästä mielipiteestä 3 ilmenevä teksti. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Lindén ed. Bergin kannattamana ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävästä mielipiteestä 1 ilmenevä teksti.

Ed. Mattila ed. Kempin kannattamana ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävästä mielipiteestä 2 ilmenevä teksti.

Ehdotuksista äänestettiin vastakkain. Ed. Lindénin ehdotus voitti äänin 4—2, 11 tyhjää.

Ed. Lindénin ehdotuksesta äänestettiin lausuntoluonnosta vastaan. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—4, 4 tyhjää.

Muutettiin kappaleen 27 viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: ”*Sosiaali- ja terveyspalveluihin* on siten kohdistettu yhteensä 2,26 miljardin euron sopeutustoimet.”

Lisättiin kappaleeseen 33 uusi neljäs ja viides virke seuraavasti: ”*Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tuotiin esiin, että hyvinvointialueen asiakas- ja potilastietojärjestelmän vaihdon myötä pystyttiin toimittamaan myös alueen pitkäaikaisdiagnoosit, joka nosti tarveperustetta rahoituksessa lähes viisi prosenttia. Myös joidenkin muiden hyvinvointialueiden osalta diagnoositietojen keruuseen liittyvät muutokset ovat johtaneet tarveperusteisen rahoituksen nousuun*.”

Lisättiin kappaleeseen 47 uusi kolmas virke seuraavasti: ”*Valiokunta korostaa erityisesti maksujen oikeudenmukaista kohdentamista ja sitä, ettei palvelujen saaminen vaarannu.*”

Lisättiin kappaleen 51 viidenteen virkkeeseen sana ”*erityisesti*”: ”Erikoistuvien lääkäreiden työpanoksella myös katetaan keskeinen osa palvelujärjestelmän päiväaikaisesta ja *eri-*

tyisesti päivystysaikaisesta toiminnasta, jolloin siitä supistaminen tarkoittaa samalla paitsi koulutettavien määrien vähenemistä myös rahoituksen vähenemistä potilaiden hoidosta".

Muutettiin kappaleen 54 ensimmäinen virke kuulumaan seuraavasti: "Valtion talouden säästöjen lisäksi sosiaaliturvaan tehtyjen muutosten tarkoituksena on ollut yksinkertaistaa sosiaaliturvaa*, lisätä työnteon houkuttelevuutta toimeentulon ensisijaisena muotona ja edistää tuen tarkoituksenmukaista kohdentumista*."

Kokous keskeytettiin klo 11.30 ja sitä jatkettiin klo 12.00.

Lisättiin lausuntoluonnokseen seuraavat kannanottoesitykset:

"1) Eduskunta edellyttää, että sosiaali- ja terveyspalveluissa varmistetaan käytettävien menetelmien, palvelujen ja hoidon vaikuttavuus, kehitetään laaturekistereitä ja hyödynnetään niiden tuottamaa tietoa aktiivisesti vaikuttavuuden parantamiseksi. Lisäksi kansallisen syöpästrategian toimeenpanoon tulee osoittaa riittävät resurssit julkisen talouden suunnitelmassa.

2) Eduskunta edellyttää, että asiakasmaksujen vaikutuksia palveluihin hakeutumiseen seurataan järjestelmällisesti erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien ja pienituloisten osalta.

3) *Eduskunta edellyttää, että erikoislääkärikoulutuksen riittävä rahoitus turvataan erikoislääkäripulan korjaamiseksi ja päivystystoiminnan edellytysten varmistamiseksi.*

4) Eduskunta edellyttää, että hyvinvointialueiden rahoituksessa otetaan riittävällä tavalla huomioon valmiuden ja varautumisen ylläpitämisestä aiheutuvat vaatimukset, mukaan lukien ensihoito- ja sairaankuljetuskapasiteetin varmistaminen, jotta palvelut voidaan turvata myös häiriötilanteissa.

5) Eduskunta edellyttää, että hyvinvointialueiden kautta jaettavien järjestöavustusten kohdentumista seurataan aktiivisesti. Avustettavan toiminnan tulee tukea hyvinvointialueen palveluja ja muodostaa looginen osa asiakkaan palvelupolkua. Rahoituksen tulee hyödyttää ensisijaisesti sen hyvinvointialueen asukkaita, jonka kautta avustus myönnetään."

Ed. Laine-Nousimaa ed. Kempin kannattamana ehdotti, että lausuntoluonnokseen lisätään eriävän mielipiteen 1 mukainen kannanottoesitys 1. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 8—7.

Ed. Laine-Nousimaa ed. Lindénin kannattamana ehdotti, että lausuntoluonnokseen lisätään eriävän mielipiteen 1 mukainen kannanottoesitys 2. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 8—4, 3 tyhjää.

Ed. Laine-Nousimaa ed. Kempin kannattamana ehdotti, että lausuntoluonnokseen lisätään eriävän mielipiteen 1 mukaiset kannanottoesitykset 3—9. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed:t Lindén, Mattila, Forsgrén ja Pekonen varasivat tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. IIlmoitettiin, että ne on jätettävä viimeistään tänään 22.5.2026 klo 13.20.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1) Lindén, Kiuru, Berg, Merinen, Laine-Nousimaa 2) Mattila, Kemppi 3) Forsgrén 4) Pekonen

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 56/2026 vp

Asiantuntijalausunto HE 56/2026 vp StV 22.05.2026 eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia Asiantuntijalausunto A 4

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, liite

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Eeva Mäenpää, valtiovarainministeriö

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on etäkokous maanantaina 25.5.2026 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen